

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMASININ MESLEK MENSUPLARINA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Aydın KARAPINAR*
Yrd.Doç.Dr. Yıldız AYANOĞLU**

ÖZET

Bu çalışmada, 5024 sayılı yasa ile yürürlüğe giren enflasyon düzeltmesi uygulamasının meslek mensupları üzerine etkileri araştırılmıştır. Araştırma, Ankara'da faaliyet gösteren meslek mensuplarına uygulanan anket çalışmasına dayandırılmıştır. Anket sonuçları, meslek mensuplarının iş yükünün arttığını, gelirlerinin değişmediğini ve meslek mensuplarının enflasyon düzeltmesinde yasal düzenlemenin yeterli açıklıkta olmaması nedeniyle enflasyon düzeltmesinin başarılı bir şekilde uygulanmadığına inandıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon muhasebesi, enflasyon düzeltmesi, meslek mensubu

ABSTRACT

A Research about the Effect of Application of Inflation Restatement on Certificated Public Accountants

This article, we research the effect of inflation accounting, called also inflation restatement, on the Certificated Public Accountants (CPA). We conduct a survey to measure this effect. The survey was applied to CPA who works in Ankara. The results of the survey show that CPA's workload increased, revenues remained stable and CPA believes that the inflation restatement was not applied successfully.

Key Words: Inflation accounting, inflation restatement, Certificated Public Accountants.

* Gazi Üniversitesi., İ.İ.B.F., İşletme Bölümü Öğretim Üyesi, aydink@gazi.edu.tr

** Gazi Üniversitesi., İ.İ.B.F., İşletme Bölümü Öğretim Üyesi, ypekcan@gazi.edu.tr

1. GİRİŞ

Enflasyon muhasebesi, SPK ve BDDK düzenlemelerini takiben, 5024 sayılı Kanun ile enflasyon düzeltmesi adı ile yaygın bir uygulama alanı bulmuştur. Yıllardır iş adamlarının, akademisyenlerin ve meslek mensuplarının, gerçek olmayan karlardan vergi ödendiği ve bu nedenle bir an önce enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmesi gerektiği yönündeki düşünceleri, bu kanun ile geç de olsa karşılık bulmuştur.

5024 sayılı Kanun ile Vergi Usul Kanununun mükerrer 298. maddesi değiştirilmiş ve 1.1.2004 tarihinden yürürlüğe girmek üzere enflasyon düzeltmesi uygulamasına geçilmiştir. Yine aynı kanunla VUK'a Geçici 25. madde eklenmiş ve 31.12.2003 tarihli bilançoların düzeltme esasları açıklanmıştır

Uygulama, SPK ve BDDK'dan farklı olarak çok geniş bir mükellef kitlesini kapsamına almıştır. Bu mükellef grubunun düzeltme işlemleri de doğal olarak serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerden oluşan meslek mensupları tarafından yapılmıştır. Meslek mensupları, tam bilgi sahibi olmadığı bir konuda, ağır bir sorumluluk altına girmişlerdir.

Uygulama ancak, gelir vergisi mükellefleri için 31 Mart 2005, kurumlar vergisi mükellefleri için ise 2 Mayıs 2005 tarihinde sonuçlandırılmıştır. Şimdi merakla beklenen enflasyon düzeltmesini etkilerinin ne olduğudur.

2. ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMASI

Enflasyon düzeltmesi VUK mükerrer

298. maddesinde düzenlenmiştir. Konuyu genel hatları ile ele alan kanunun uygulaması, çıkarılan tebliğler ve sirkülerler yönlendirilmiştir¹.

Konuya ilişkin iki kanun, beş tebliğ, onbir sirküler yayınlanmıştır. Aslında yapılan düzenlemelerin çokluğu enflasyon düzeltmesi konusunda yaşanan olumsuzlukların (belirsizliklerin) en önemli göstergesi niteliğindedir.

Yaşanan bu olumsuzlukları bazılarını aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür:

1. Enflasyon düzeltmesinin sonuçlarının kayıt içi mi, kayıt dışı mı olacağı uzun bir süre netleşmemiştir.

2. Kayıtların yapılmasında kullanılacak hesaplar ve hesap kodları oldukça geç belirlenmiştir.

3. Özkaynak grubu hesaplarının düzeltilmesi sürecinde değişiklikler yapılmıştır.

4. Geçici vergi dönemlerinde yapılması zorunlu olan düzeltme ertelenmiştir.

5. Toplulaştırılmış yöntemlerin uygulanmasında değişiklikler yapılmıştır.

6. Reel olmayan finansman maliyetinin hesaplanması tam olarak açıklığa kavuşmamıştır². Konuya ilişkin çıkarılan tebliğde yer alan örnekler, özellikli konuları kapsamına almamıştır.

7. Eksik ayrılan amortismanlara ilişkin yapılacak işlemler ve bunların takibi oldukça zor bir süreci oluşturmaktadır³.

8. Yıllara yaygın inşaat işlerine ilişkin

1 Enflasyon düzeltmesi uygulamasının detayı için bakınız: AKDOĞAN, Nalan., Enflasyon Muhasebesi, 2.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2004. UMAN, Nuri ve Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU, Enflasyon Muhasebesi, Alfa Basın Yayın Dağıtım, İstanbul 2004. ÖRTEN, Remzi ve Aydın KARAPINAR, Enflasyon Muhasebesi, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004.

2 Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bakınız: KARAPINAR, Aydın, ve Rıdvan BAYIRLI, "Reel Olmayan Finansman Maliyetinin Hesaplanması", Yaklaşım Dergisi, Sayı:144, Aralık 2004, s.28-34

3 Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için bakınız:TUĞLU, Ali, "Enflasyon Düzeltmesinde Ayrılmamış Amortismanların Ayrılmış Gibi Kabul Edilmesi", Yaklaşım Dergisi, Sayı:146, Şubat 2005, s.74-80

düzeltilme işlemleri oldukça zor bir uygulamayı içermektedir⁴.

Tüm bu yaşananlar uygulamanın sürekli ertelenmesi sonucunu doğurmuştur. Ertelemeler ise, uygulamanın kaldırılacağı beklentisinin oluşmasına yol açmıştır. Uygulamanın kaldırılacağı beklentisi, düzeltmelerin son günlere bırakılmasına neden olmuştur. Tüm bunlar, aslında enflasyon düzeltilmesinden beklenen verimin sağlanmasında sorunlara yol açmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN AÇIKLANMASI

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ülkemizde 5024 sayılı Kanunla uygulamaya konan Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasının muhasebe meslek mensupları (SM ve SMMM) üzerindeki etkilerini tespit etmektir. Bu etkileri irdeleyebilmek için konu çeşitli açılardan ele alınmıştır. Öncelikle uygulamanın meslek mensuplarının iş yükünü, gelir ve giderlerini arttırıp arttırmadığı belirleme çalışılmış, daha sonra zorluk derecesi, uygulanma başarısı, ön hazırlık süresinin yeterliliği ve kısmi düzeltme yöntemlerinin tercih edilip edilmediği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bir başka deyişle araştırmanın bir kısmı uygulayıcıların karşılaştıkları sorunları, diğer kısmı ise Enflasyon Düzeltmesinin sağlıklı bir şekilde uygulanıp uygulanmadığını belirlemeye yöneliktir.

Ayrıca çalışmada, düzeltmenin uygulayıcılar üzerindeki etkileri meslek ünvanları ve mesleki deneyim süresi esas alınarak ayrı ayrı açıklanmış ve değerlendirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma verilerinin toplanmasında an-

ket formundan yararlanılmıştır. Anket beşer cevap seçeneği olan on sorudan oluşmaktadır. Her soru, 'Kesinlikle Katılıyorum', 'Katılıyorum', 'Kararsızım', 'Katılmıyorum' ve 'Kesinlikle Katılmıyorum' cevap seçeneklerini içermektedir. Cevap seçenekleri, verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde kullanılan 5 puanlı Likert ölçeğinin uygulanabilmesine uygun olarak hazırlanmıştır. Sonuçların değerlendirildiği bölümde, cevap seçenekleri puan ağırlıklarına göre sıralanmıştır.

3.3. Araştırma Kitleleri ve Dönemi

Araştırma, Ankara ilinde serbest çalışan Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle sınırlı tutulmuştur. Seçilen örneklerden elde edilecek sonuçların ana kitlenin genelini yansıtabilmesi için meslek mensuplarının minimum %10'a ulaşılması hedeflenmiştir. Bu nedenle anket, Basit Tesadüfî Örneklem Yöntemi kullanarak Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasında kayıtlı ve serbest çalışan 3183 meslek mensubundan (1448 SM, 1735 SMMM) (www.asmmmo.org.tr/üye) 327 kişiye uygulanmıştır. Anket sorularının büyük bir kısmı meslek mensupları ile yüz yüze görüşmek suretiyle, bir kısmı ise e-posta adreslerine ulaştırmak suretiyle cevaplandırılmıştır. 321 adet anket cevabı geçerli olup, 6 tanesi eksik cevaplama nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır.

Anket çalışmasının Mayıs 2005 döneminin başından itibaren bir ay boyunca uygulanması planlanmıştır. Ancak 2005 I. Geçici Vergi döneminin Maliye Bakanlığınca 15 Mayıs 2005'e kadar uzatılması nedeniyle, anketler ağırlıklı olarak Mayıs ayının son iki haftasında doldurulmuştur. Çalışmasının Mayıs ayına bira-

4 Bu konudaki muhasebe uygulamaları hakkında bilgi için bakınız: AKDOĞAN, Nalan., "Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri ile Hak ediş Tutarlarının 2004 Yılı Enflasyon Düzeltmesi ve Matrah Etkisi", Yaklaşım Dergisi, Sayı 145, Ocak 2005, s.14-29

kılmasının nedeni, uygulayıcıların 2004 yılı tablolarını enflasyona göre düzeltmeleri ve yaşadıkları sıkıntıları daha iyi gündeme getirmelerini sağlamaktır. Ayrıca Mart – Nisan ayları, dönem sonu muhasebe işlemleri açısından en yoğun dönemler olduğu da göz önünde bulundurularak, uygulayıcıların iş yüklerinin hafiflediği zamanda ankete daha istekli katılacakları düşünülmüştür.

3.4. Araştırma Verilerinin Analizi

Anket aracılığı ile elde edilen verilerin analiz edilmesinde ve ortaya konan hipotezlerin test edilmesinde SPSS istatistik paket programından yararlanılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesi

rilmesinde frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, ayrıca t testi ile ki-kare ilişki testi de uygulanmıştır. Söz konusu istatistiksel dağılımlardan sonuçların değerlendirildiği kısımda kısaca bahsedilmiştir.

4. ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI VE DEĞERLENDİRME

4.1. Katılımcı Bilgilerinin Değerlendirilmesi

Ankete katılan ve değerlendirmeye alınan 321 muhasebe meslek mensubunun %35'i SM (112 kişi), %65'i (209 kişi) SMMM'dir. Katılımcıların ünvanlara ve mesleki deneyimlere göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Mesleki Çalışma Süresine ve Ünvana Göre Katılımcıların Dağılımı Tablosu

Mesleki Çalışma Süresine ve Ünvana Göre Katılımcı Dağılımı						
Mesleki Çalışma Süresi	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
0-10 Yıl Arası	130	40,5	46	41,0	84	40,2
11-20 Yıl Arası	114	35,5	49	43,8	65	31,1
21-30 Yıl Arası	65	20,3	14	12,5	51	24,4
31 Yıl ve Üzeri	12	3,7	3	2,7	9	4,3
Toplam:	321	100	112	100	209	100

Tablo 1'deki bilgilere göre, katılımcıların %40,5'i, meslek tecrübesi en az olan kitledir. Katılımcıların % 35,5'i 11 – 20 yıllar arasında deneyimli olup, % 20,3'nün deneyimi 21 – 30 yıl arasındadır. Muhasebecilik mesleğini fiilen 31 yıldan fazla devam ettirenlerin oranı ise %3,7'de kalmıştır. Bu durumda elde edilen verilerin % 76'sı deneyimi 20 yıldan az, % 24'ü 21 yıldan fazla olan muhasebecilere aittir.

4.2. Anket Sorularının Değerlendirilmesi

4.2.1. Frekans ve Yüzde Dağılımı

On sorudan oluşan anket çalışması ve cevap seçenekleri, katılımcıların toplam sayısı ve ünvanları bazında değerlendirilmiştir. Elde edilen frekans ve yüzde dağılımı sonuçları Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 2: Ünvanlara Göre 1., 2. ve 3. Soru Sonuçların Frekans ve Yüzde Dağılımı Tablosu

S.1: Enflasyon Düzeltmesi İş Yükünüzü Arttırdı						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	1	0,3	1	0,9	0	0,0
Kesinlikle Katılmıyorum	5	1,6	2	1,8	3	1,4
Katılmıyorum	8	2,5	5	4,5	3	1,4
Katılıyorum	36	11,2	16	14,3	20	9,6
Kesinlikle Katılıyorum	271	84,4	88	78,5	183	87,6
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.2: Enflasyon Düzeltmesi Gelirlerinizi Arttırdı						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	12	3,7	6	5,4	6	2,9
Kesinlikle Katılıyorum	18	5,6	7	6,3	11	5,3
Katılıyorum	31	9,7	9	8,0	22	10,5
Katılmıyorum	75	23,4	29	25,8	46	22,0
Kesinlikle Katılmıyorum	185	57,6	61	54,5	124	59,3
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.3: Enflasyon Düzeltmesi Giderlerinizi Arttırdı						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	21	6,5	6	5,4	15	7,2
Kesinlikle Katılmıyorum	15	4,7	9	8,0	6	2,9
Katılmıyorum	25	7,8	10	8,9	15	7,2
Katılıyorum	96	29,9	33	29,5	63	30,1
Kesinlikle Katılıyorum	164	51,1	54	48,2	110	52,6
Toplam:	321	100	112	100	209	100

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcı-ların % 95,6'ı enflasyon düzeltilmesinin iş yüklerini arttırdığı görüşünü desteklemektedir. Bu görüşe katılmayanların oranı % 4,1 olup, kararsız kalanların yüzdesi 0,3'dür. Bu soru aynı zamanda 'Kararsızım' cevabının en düşük olan sorudur. Sonuçlar göstermektedir ki, meslek mensupları uygulamanın iş yüklerini arttırdığı konusunda hemfikirdir. Dolayısıyla bu sonuca göre uygula-

manın meslek mensuplarının gelir ve giderlerini de arttırmış olması beklenir. Fakat 2. ve 3. soru sonuçlarından görülüyor ki, katılımcıların % 81'i gelirlerinin artmadığını, buna karşılık giderlerin arttığını öne sürmektedir.

Bu üç soruya verilen cevaplar göstermektedir ki, enflasyon düzeltilmesi uygulaması meslek mensuplarına hem fiziksel hem de maddi açıdan tam bir yük olmuştur.

Tablo 3: Ünvanlara Göre 4., 5., 6. ve 7. Soru Sonuçların Frekans ve Yüzde Dağılımı Tablosu

S.4: Uygulamaya Geçmek İçin Ön Süre Yeterlidir						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	27	8,4	13	11,6	14	6,7
Kesinlikle Katılıyorum	18	5,6	10	8,9	8	3,8
Katılıyorum	68	21,2	22	19,6	46	22,0
Katılmıyorum	104	32,4	37	33,0	67	32,1
Kesinlikle Katılmıyorum	104	32,4	30	26,9	74	35,4
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.5: Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Zordur						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	26	8,1	9	8,0	17	8,1
Kesinlikle Katılmıyorum	20	6,2	8	7,1	12	5,7
Katılmıyorum	46	14,3	10	8,9	36	17,2
Katılıyorum	125	38,9	55	49,1	70	33,6
Kesinlikle Katılıyorum	104	32,4	30	26,9	74	35,4
Toplam:	321	100	112	100	209	100

S.6: Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Oldukça Yararlıdır						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	60	18,7	17	15,2	43	20,6
Kesinlikle Katılmıyorum	96	29,9	37	33,0	59	28,2
Katılmıyorum	90	28,0	38	33,9	52	24,9
Katılıyorum	51	15,9	14	12,5	37	17,7
Kesinlikle Katılıyorum	24	7,5	6	5,4	18	8,6
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.7: Enflasyon Düzeltmesi Her İşletme Tarafından Başarıyla Uygulanmaktadır						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	27	8,4	11	9,8	16	7,7
Kesinlikle Katılıyorum	23	7,2	8	7,1	15	7,2
Katılıyorum	18	5,6	10	8,9	8	3,9
Katılmıyorum	113	35,2	38	33,9	75	35,9
Kesinlikle Katılmıyorum	140	43,6	45	40,2	95	45,5
Toplam:	321	100	112	100	209	100

Enflasyon düzeltmesinin zor bir uygulama olduğu fikrinde birleşen katılımcıların % 71,3'ü, % 64,8 oranında ön hazırlık süresinin yetersizliğini de kabul etmektedirler. Dolayısıyla, muhasebecilerin bir kısmı, ön hazırlıklarını tamamlamadan düzeltme işlemlerine başladıkları için tam olarak başarılı da olmadıklarına inanmaktadır. Bu sonuç 7. sorunun cevaplarını da açıklamaktadır Uygulayıcıların % 78,8'i düzeltme işlemini her işletmeye başarıyla uygulamadıklarını belirtmişlerdir Başarısızlığın bir diğer nedeni kanımızca, yasal düzenlemelerin yeterli ölçüde açık ve yönlendirici olmamasıdır

Sonuçlar incelendiğinde dikkat çeken bir başka husus; enflasyon düzeltmesinin yararları uygulayıcılar tarafından tam olarak bilinmemesi veya kabul edilmemesidir⁵. Çünkü soru 6'nın cevaplarına bakıldığında, katılımcıların 57,9'u düzeltmenin yararlı olmadığını düşünürken, %18,7'si yararı konusunda kararsız kalıp herhangi bir fikir belirtmemişlerdir. Dolayısıyla katılımcıların sadece % 23,4'ü finansal tabloların enflasyona göre düzeltilmesinin yararlı olacağına inanmakta olduklarını ifade etmiştir. Oysa ki, enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde tarihi verilere göre hazırlanan finansal tabloların işlet-

5 Nitekim, KARAPINAR Aydın ve Figen ZAİF, "Enflasyon Muhasebesinin Finansal Tablolar Analizine Etkisi" adlı çalışmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının finansal analiz üzerinde sınırlı etkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır

menin gerçek durumunu yansıtmadığı tartışılmaz bir gerçektir. Kanaatimizce, uygulayıcılar bu konuya olumsuz yaklaşımlarının en önemli sebebi son dönemlerde enflasyonun hissedilir oranda düşmesi ve dolayısıyla düzeltme işleminin gecikmiş bir uygulama olarak başlatılmasıdır.

Meslektaşlarımız önemli bir oranı düzeltme işlemleri sırasında istenen başarıyı gösteremediklerini kabul etmesi 8. sorunun sonuçlarını da açıklamaktadır. Çünkü bu soruda, uygulayıcıların % 80,7'si vergi incelemeleri sırasında matrah farkıyla karşılaşabileceğini düşünmektedir. Bu da enflasyon düzeltmesinin uygulanma amacını kısmen de olsa zedelemiş olacaktır.

Soru 9'un cevaplarından görülüyor ki, meslek mensuplarının % 21,5'i enflasyon düzeltmesinin muhasebe kayıt sisteminin dışında mı, yoksa kayıt sisteminin içinde mi tutulması gerektiği konusunda bir görüş beyan edememişlerdir. Karasızların oranına bir de enflasyon

düzeltilmesi muhasebenin kayıt sistemi dışında kalması gerektiğini düşünenleri (%34,6) de ilave edersek, çoğunluğun düzeltme işlemlerinin muhasebe defterlerine yansımaması gerektiğini düşündüklerini söyleyebiliriz. Bu sonuç, enflasyon düzeltmesi işleminin zorluğundan, uygulamanın iyi tanınmamasından ve uygulamanın sürekli ertelenmesi nedeniyle düzeltme sonuçlarının muhasebe kayıt sistemi içine alınmasının bir öneminin kalmamasından kaynaklanmış olabilir.

Yukarıda belirtilen nedenler, soru 10'daki sonuçları da açıklamaktadır. Katılımcıların % 66,3'ü Yeniden Değerleme, Maliyet Artış Fonu gibi kısmi düzeltme yöntemlerinin devam etmesinin daha faydalı olacağı fikrine katılmaktadır. % 10'ü ise enflasyon düzeltmesi mi yoksa kısmi düzeltme yöntemlerinin mi devam etmesi gerektiği konusunda kararsızdır. Geriye kalan 23,7'lik bir oran, kısmi düzeltme yöntemlerinin finansal tabloları enflasyondan arındırmak için yeterli olmadığı görüşünü desteklemektedir.

Tablo 4: Ünvanlara Göre 8., 9. ve 10. Soru Sonuçlarının Frekans ve Yüzde Dağılımı Tablosu

S.8: İşletmeler İncelemede Matrah Farkıyla Karşılaşabilecektir						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	24	7,5	9	8,0	15	7,2
Kesinlikle Katılmıyorum	12	3,7	4	3,6	8	3,8
Katılmıyorum	26	8,1	7	6,3	19	9,1
Katılıyorum	130	40,5	50	44,6	80	38,3
Kesinlikle Katılıyorum	129	40,2	42	37,5	87	41,6
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.9: Enflasyon Düzeltmesinin Muhasebe Kayıt Sistemi Dışında Tutulması Faydalıdır						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	69	21,5	27	24,1	42	20,1
Kesinlikle Katılmıyorum	40	12,5	7	6,3	33	15,8
Katılmıyorum	71	22,1	20	17,9	51	24,4
Katılıyorum	77	24,0	31	27,6	46	22,0
Kesinlikle Katılıyorum	64	19,9	27	24,1	37	17,7
Toplam:	321	100	112	100	209	100
S.10: Enflasyon Düzeltmesi Yerine Kısmi Düzeltme Yöntemlerinin Devam Etmesi Daha Faydalıdır						
Cevap Seçenekleri	Toplam		SM		SMMM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kararsızım	32	10,0	12	10,7	20	9,6
Kesinlikle Katılmıyorum	29	9,0	11	9,8	18	6,6
Katılmıyorum	47	14,6	18	16,1	29	13,9
Katılıyorum	106	33,0	38	33,9	68	32,5
Kesinlikle Katılıyorum	107	33,3	33	29,5	74	35,4
Toplam:	321	100	112	100	209	100

Anket verilerinin Frekans ve Yüzde dağılımı sonuçlarını özetlersek, muhasebe meslek mensuplarının büyük bir kısmı enflasyon düzeltmesi uygulamasının:

- iş yüklerini ve giderlerini arttırdığı, fakat gelirlerini azalttığı,

- zor olduğu ve ön hazırlık süresinin yetersizliği,

- başarıyla uygulayamadığını ve matrah farkıyla karşılaşılabileceği,

- yararından emin olmadıkları, muhasebe kayıt sisteminin dışında kalması ve kısmi düzeltme yöntemlerinin devam etmesi gerektiği,

konularında görüş birliği sağlamışlardır

4.2.2. Mesleki Ünvana Göre ve Mesleki Çalışma Sürelerine Göre Hipotez Testi

Anket sorularının cevap seçenekleri beşli Likert ölçeğine uygun olarak hazırlanmıştır. Her cevap seçeneğine 1-5 arasında puanlar verilmiştir. 'Kararsızım' cevabının değeri 1 puandır. Çünkü sorulan soru hakkında olumlu ya da olumsuz olarak bir fikir sağlamamaktadır. Bu nedenle, yukarıda verilen Tablo 2, 3 ve 4'de tüm soruların cevaplarında önce 'Kararsızım' cevabının frekans ve yüzde değeri yer almaktadır 2, 4 ve 7. sorulara, muhasebecilerin katılmama yönünde cevap verecekleri düşünülerek, yüksek puanlar olumsuz katılım yönündeki cevaplara verilmiştir. Diğer sorulara ise uygulayıcıların katılma yönünde cevap verecekleri öngörülmüş ve yüksek puanlar olumlu katılım yönündeki cevaplara verilmiştir. Dolayısıyla Tablo 5'de yer alan aritmetik ortalama puanlarının (μ) hesaplanmasında yukarıda tanımlanan Likert ölçeği kullanılmıştır

Aritmetik ortalama puanın 3 ve 3'ün üzerinde olan sorularda, uygulayıcılardan beklentilere uygun şekilde cevap alındığı, ortalama düşükçe ise beklentilerden daha farklı bir yönde

görüş edinildiği söylenebilir. Nitekim, soru 6'ya uygulayıcılardan olumlu katılım yönünde cevap beklenirken, ortalama puan SM'ler tarafından verilen cevaplarda 2,60, SMMM'ler tarafından verilen cevaplarda ise 2,66 çıkmıştır. Başka bir ifadeyle, ankete katılan muhasebeciler enflasyon düzeltmesinin yararlı olduğuna inanmadıkları sonucuna ulaşılmaktadır

SM ile SMMM'lerin ayrı ayrı aritmetik ortalama puanları hesaplanmıştır. Tablo 5'den de görüldüğü gibi bu ortalama puanlar iki uygulayıcı grubu için her soruda matematiksel olarak farklı değerdedir. Ancak istatistiksel olarak değerlerin birbirine eşit olup olmadığı *t testi* ile ispatlanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede iki hipotez oluşturulmuştur:

H₀: $\mu_{SM} = \mu_{SMMM}$, SM'lerin cevaplarına göre hesaplanan aritmetik ortalama puan (μ_{SM}) değeri, SMMM'lerin cevaplarına göre hesaplanan aritmetik ortalama puan (μ_{SMMM}) değerine istatistiksel olarak eşittir.

H₁: $\mu_{SM} \neq \mu_{SMMM}$, SM'lerin cevaplarına göre hesaplanan aritmetik ortalama puan (μ_{SM}) değeri, SMMM'lerin cevaplarına göre hesaplanan aritmetik ortalama puan (μ_{SMMM}) değerine istatistiksel olarak eşit değildir.

Tablo 5'deki sonuçlara baktığımızda, 1. ve 4. soru hariç, toplam katılımcı bazında **H₀** hipotezi kabul edilir, yani ortalama puanlar her iki meslek grubunda istatistiksel olarak eşittir. S1 ve S4'de ise **H₁** hipotezi kabul edilir, yani ortalama puanlar her iki meslek grubunda birbirinden istatistiksel olarak farklıdır. Gerek S1'e, gerekse S4'e göre SMMM'ler, enflasyon düzeltmesinin iş yüklerini arttırdığı ve uygulama için ön hazırlık süresinin yetersiz olduğu konusuna daha fazla katılmaktadır. Anket sonuçlarına göre, enflasyon düzeltmesi uygulaması meslek mensupları tarafından ek bir yük olarak algılandığı açıktır

Tablo 5: SM ile SMMM Ortalama Puanlarının Hipotez Testi Tablosu

Sorular	Mesleki Ünvan	Ortalama (μ)	t Değeri	Anlamlılık çift yönlü	Karar kabul/ret
<i>S.1: Enflasyon Düzeltmesi İş Yükünüzü Arttırdı</i>	SM SMMM	4,68 4,83	-2,223	0,027	H ₁ Kabul
<i>S.2: Enflasyon Düzeltmesi Gelirlerinizi Arttırdı</i>	SM SMMM	4,18 4,36	-0,931	0,352	H ₀ Kabul
<i>S.3: Enflasyon Düzeltmesi Giderlerinizi Arttırdı</i>	SM SMMM	4,07 4,18	-0,811	0,418	H ₀ Kabul
<i>S.4: Uygulamaya Geçmek İçin Ön Süre Yeterlidir</i>	SM SMMM	3,54 3,86	-2,219	0,027	H ₁ Kabul
<i>S.5: Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Zordur</i>	SM SMMM	3,79 3,82	-0,203	0,839	H ₀ Kabul
<i>S.6: Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Oldukça Yararlıdır</i>	SM SMMM	2,60 2,66	-0,416	0,677	H ₀ Kabul
<i>S.7: Enflasyon Düzeltmesi Her İşletme Tarafından Başarıyla Uygulanmaktadır</i>	SM SMMM	3,88 4,04	-1,157	0,248	H ₀ Kabul
<i>S.8: İşletmeler İncelemede Matrah Farkıyla Karşılaşılabilecektir</i>	SM SMMM	4,00 4,03	-0,250	0,803	H ₀ Kabul
<i>S.9: Enflasyon Düzeltmesinin Muhasebe Kayıt Sistemi Dışında Tutulması Faydalıdır</i>	SM SMMM	3,21 3,91	1,202	0,230	H ₀ Kabul
<i>S.10: Enflasyon Düzeltmesi Yerine Kısmi Düzeltme Yöntemlerinin Devam Etmesi Daha Faydalıdır</i>	SM SMMM	3,62 3,76	-0,928	0,354	H ₀ Kabul

Mesleki deneyim süresi göz önünde bulundurularak, SM ile SMMM aritmetik ortalama puanları arasında istatistiksel olarak bir eşitliğin olup olmadığı Tablo 6'de ortaya konulmuştur. Burada mesleki deneyim süresi arttıkça SM'ler ile SMMM'ler arasındaki görüş farklılıklarının azalacağı düşünülmektedir. Nitekim deneyim süresi 0-10 yıl olan SM'ler ile SMMM'ler arasında S2, S4, S5 ve S7'ye farklı düzeyde katılım vardır. Başka bir ifadeyle, enflasyon düzeltmesinin gelirleri arttırdığı, ön ha-

zırlık süresinin yetersiz olduğu ve işletmeler tarafından başarıyla uygulanmadığı konularına SMMM'lerin, enflasyon muhasebesinin zor olduğu fikrine ise SM'lerin katılımı daha fazladır.

Mesleki deneyim süresi 11-20 yıl arasında olan SM'ler ile SMMM'ler 1. ve 4. soruya farklı derecede katılmışlardır. SMMM'ler iş yüklerinin arttığı ve ön hazırlık süresinin yetersiz olduğu konularına daha yüksek derecede katılmaktadır.

Tablo 6: Mesleki Çalışma Süresine Göre SM ile SMMM Ortalama Puanlarının Hipotez Testi Tablosu

		<i>Mesleki Çalışma Süresi 0 - 10 Yıl</i>				<i>Mesleki Çalışma Süresi 11- 20 Yıl</i>			
<i>Soru</i>	<i>Mesleki Ünvan</i>	μ	<i>t Değeri</i>	<i>Anlamlılık çift yönlü</i>	<i>Karar</i>	μ	<i>t Değeri</i>	<i>Anlamlılık çift yönlü</i>	<i>Karar</i>
S.1:	SM SMMM	4,74 4,86	-1,264	0,208	H ₀ Kabul	4,55 4,80	-1,708	0,090	H ₁ Kabul
S.2:	SM SMMM	3,91 4,45	-2,610	0,010	H₁ Kabul	4,33 4,35	-0,153	0,879	H ₀ Kabul
S.3:	SM SMMM	4,00 4,19	-0,889	0,387	H ₀ Kabul	4,08 4,17	-0,386	0,700	H ₀ Kabul
S.4:	SM SMMM	3,39 3,85	-2,011	0,046	H₁ Kabul	3,61 4,06	-2,043	0,043	H₁ Kabul
S.5:	SM SMMM	4,02 3,52	2,277	0,024	H₁ Kabul	3,80 3,92	-0,584	0,561	H ₀ Kabul
S.6:	SM SMMM	2,54 2,43	0,571	0,569	H ₀ Kabul	2,76 2,77	-0,060	0,952	H ₀ Kabul
S.7:	SM SMMM	3,78 4,20	-1,843	0,068	H₁ Kabul	3,92 4,02	-0,423	0,673	H ₀ Kabul
S.8:	SM SMMM	3,85 3,92	0,303	0,762	H ₀ Kabul	4,10 4,20	-0,503	0,616	H ₀ Kabul
S.9:	SM SMMM	3,17 2,92	0,921	0,359	H ₀ Kabul	3,12 3,03	0,360	0,720	H ₀ Kabul
S.10:	SM SMMM	3,57 3,74	-0,755	0,452	H ₀ Kabul	3,53 3,83	-1,201	0,232	H ₀ Kabul
		<i>Mesleki Çalışma Süresi 21 - 30 Yıl</i>				<i>Mesleki Çalışma Süresi 30 Yıl ve Üzeri</i>			
<i>Soru</i>	<i>Mesleki Ünvan</i>	μ	<i>t Değeri</i>	<i>Anlamlılık çift yönlü</i>	<i>Karar</i>	μ	<i>t Değeri</i>	<i>Anlamlılık çift yönlü</i>	<i>Karar</i>
S.1:	SM SMMM	4,86 4,80	0,448	0,655	H ₀ Kabul	5,00 5,00	0,000	1,000	H ₀ Kabul
S.2:	SM SMMM	4,50 4,00	1,422	0,475	H ₀ Kabul	4,33 4,11	0,286	0,780	H ₀ Kabul
S.3:	SM SMMM	4,43 4,22	0,660	1,422	H ₀ Kabul	3,33 4,00	-0,968	0,356	H ₀ Kabul
S.4:	SM SMMM	3,79 3,71	0,220	0,826	H ₀ Kabul	3,67 3,33	0,413	0,688	H ₀ Kabul
S.5:	SM SMMM	3,36 4,10	-2,211	0,031	H₁ Kabul	2,33 4,33	-2,196	0,053	H₁ Kabul
S.6:	SM SMMM	2,50 2,92	-1,174	0,245	H ₀ Kabul	1,33 2,44	-1,768	0,108	H ₀ Kabul
S.7:	SM SMMM	4,00 3,92	0,199	0,843	H ₀ Kabul	4,00 3,44	0,699	0,501	H ₀ Kabul
S.8:	SM SMMM	4,21 3,98	0,666	0,508	H ₀ Kabul	4,21 4,22	-0,754	0,468	H ₀ Kabul
S.9:	SM SMMM	3,64 3,16	1,219	0,227	H ₀ Kabul	3,33 3,00	0,295	0,774	H ₀ Kabul
S.10:	SM SMMM	4,07 3,69	0,925	0,358	H ₀ Kabul	3,67 3,78	-0,165	0,872	H ₀ Kabul

Mesleki deneyimi 21-30 yılın arasında olan ve mesleki deneyim süresi 31 yılın üzerinde olan SM'ler ile SMMM'ler arasında, cevaplara katılma düzeyi bakımından istatistiksel olarak sadece 5. soruda farklılık görülmektedir. SMMM'ler enflasyon düzeltmesi uygulamasının zor olduğu fikrine daha fazla katılmaktadır. Bunun birçok nedeni olabilir. Ancak kanaatimizce en önemli nedeni SMMM'lerin mükellef portföyünün daha geniş ve dolayısıyla düzeltilcek tabloların daha fazla ve karmaşık bilgiler içermesidir.

Yapılan hipotez testinin sonuçları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. SM'ler ile SMMM'ler arasındaki mesleki deneyim süresi göz önünde bulundurulmadan yapılan değerlendirmede, SM'lerin enflasyon düzeltmesinin iş yükünü arttırdığı ve ön hazırlık süresinin yetersiz olduğu konularına istatistiksel olarak daha az düzeyde katılmaktadır. Bu farklılık mesleki deneyim süresi 0-10 yıl ile 11-20 yıl arasında olan uygulayıcılardan kaynaklanmaktadır.
2. Mesleki deneyim süresi az olan uygulayıcılar arasında unvan farklılığı daha belirgin bir katılım düzeyi farklılığı yaratmaktadır. Bunun nedeni olarak, bu gruptaki kişilerin mesleğe

başlarken farklı eğitim seviyesinde ve farklı branşlardan olmaları düşünülebilir.

Eğitim seviyesine yönelik bir soru çalışmamızda yer almadığı için, bu çıkarım kişisel görüşümüzdür⁶. Tecrübe arttıkça, mesleki eğitim farklılığı önemli ölçüde ortadan kalkmaktadır. Görüldüğü gibi son iki grupta yer alan, yani 21 yıl ve üzeri deneyimi olan muhasebeciler arasında istatistiksel olarak fark sadece bir soruda ortaya çıkmamaktadır.

4.2.3. Değişkenler Arasında Ki- Kare (χ^2) İkili İlişki Analizi

Çalışmanın bu aşamasında muhasebe literatüründe ilişkili olduğunu düşündüğümüz soruların, uygulayıcılar tarafından cevaplanan anketlerden katılım düzeylerine yönelik olarak elde edilen puanlardan, teorik beklentileri destekleyecek şekilde istatistiksel olarak da ilişkili olup olmadığını test edilmiştir. Bu amaçla, değişkenler arasındaki ikili ilişkiyi saptamak ve analiz etmek için ki-kare testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 7'de özetlenmiştir.

Ki-kare ikili ilişki testinin sonuçlarına göre S4 – S5 ile S6 - S10 arasında $\alpha = 0.05$ düzeyinde ve S1 – S3 ile S6 – S9 arasında $\alpha = 0.10$ düzeyinde istatistiksel ilişki vardır. Sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla teorik olarak kurulan 8 tane ikili ilişki hipotezinin 4'ü uygulamada da kabul görmüştür.

6 Bu konuda yapılan bir başka araştırmanın sonuçları bu görüşümüze desteklemektedir. Ayrıntılı bilgi için bakınız: ACAR, Durmuş ve Osman TUNCAY, 'Enflasyon Düzeltmesi ve Uygulama Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma', Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 26, Nisan 2005, s.80-94

Tablo 7: Değişkenler Arasında Ki-Kare İkili İlişki Tablosu

Hipotezler	Ki-Kare Değeri	Anlamlılık (P değeri)	Karar
H_0 : S1 ile S2 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S1 ile S2 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	3,176	0,529	H_0 Kabul
H_0 : S1 ile S3 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S1 ile S3 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	8,283	0,082	H_1 Kabul
H_0 : S4 ile S5 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S4 ile S5 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	10,998	0,027	H_1 Kabul
H_0 : S5 ile S7 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S5 ile S7 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	0,782	0,941	H_0 Kabul
H_0 : S6 ile S9 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S6 ile S9 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	8,140	0,087	H_1 Kabul
H_0 : S6 ile S10 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S6 ile S10 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	19,894	0,001	H_1 Kabul
H_0 : S7 ile S8 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S7 ile S8 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	4,793	0,309	H_0 Kabul
H_0 : S7 ile S9 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Yoktur H_1 : S7 ile S9 değişkenleri arasında İstatistiksel İlişki Vardır	5,775	0,217	H_0 Kabul

Uygulamacılar, enflasyon düzeltmesinin iş yükünü arttırdığını ve buna paralel olarak giderlerinin de artacağı düşüncesindedirler. Ayrıca, enflasyon düzeltmesinin zor bir uygulama olmasına karşın, uygulamaya geçmek için ön sürenin yetersiz olduğunu savunmaktadırlar. Muhasebe meslek mensupları açısından enflasyon düzeltmesinin beklenen yarardaki bir uygulama olmaması sebebiyle kısmi düzeltme yöntemlerinin devam etmesi ve düzeltme işlemlerinin muhasebe kayıt sisteminin dışında tutulma-

sının fayda olacağı görüşleri arasında da teorik beklentilere uygun istatistiksel ilişki saptanmıştır.

Ancak, enflasyon düzeltmesinin iş yükünü arttırdığı ve gelirlerini arttırdığı; zor olduğu için işletmeler tarafından başarıyla uygulanmaması; başarıyla uygulanmadığı için matrah farkıyla karşılaşılacağı ve muhasebe kayıt sisteminin dışında tutulması gerektiği değişkenleri arasında teorik beklentiler doğrultusundaki istatistiksel ilişki saptanamamıştır.

5. SONUÇ

Ülkemizde yıllardan beri var olan yüksek enflasyon, tarihi verilere göre hazırlanan finansal tabloların güvenilirliğini azaltmakta ve analiz sonuçlarını farklılaştırabilmektedir⁷. 5024 sayılı Kanunla getirilen düzenleme ile bu sıkıntının giderilmesi amaçlanmaktadır. Ancak enflasyon düzeltilmesi uygulamasının işletmelerin gerçek mali durumunu ortaya koymasına faydasının yanı sıra muhasebe mesleğini icra edenler için bazı sıkıntıları gündeme getirmiştir. Ayrıca uygulayıcıların enflasyon düzeltilmesi işlemleri hakkındaki görüşlerini almak amacıyla yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler çerçevesinde ulaşılan sonuçlar özetle aşağıdaki gibidir:

1. Muhasebe meslek mensupları, enflasyon düzeltilmesi uygulamasının iş yüklerini ve giderlerini arttırdığı, ancak gelirlerini arttırmadığı görüşünde birleşmektedir.

2. Muhasebe meslek mensupları uygulamanın zor ve ön hazırlık süresinin yetersiz olduğu nedeniyle her işletmeye başarıyla uygulanmadığı, dolayısıyla incelemede matrah farkıyla karşılaşılacağı fikrine kuvvetle katılmaktadır. Bu sıkıntıların çözümü olarak düzeltme işleminin muhasebe kayıt sisteminin dışında yapılması düşüncesini yüksek oranda benimsemişlerdir. Enflasyon düzeltilmesinin yeni ve teorik eğitimin yetersiz oluşu uygulayıcıların bu görüşünü kısmen açıklarken, yasal düzenlemelerin yeterli açıklıkta olmaması ve uygulamanın VUK, SPK, BDDK ve muhasebe standartlarına göre farklılık göstermesi muhasebecilerin çalışmasını önemli ölçüde zorlaştırmaktadır.

3. Muhasebe meslek mensupları uygulamanın yararlı olduğuna inanmadıkları için kısmi düzeltme yöntemlerinin devam etmesinin daha faydalı olacağı görüşünü savunmaktadır. Son

birkaç yıldan beri ülkemizde enflasyon oranının hızlı bir şekilde düştüğünü göz önünde bulundursak, uygulamanın yararlı olarak görülmemesi ve gecikmiş bir düzenleme olarak kabul edilmesi fikrine katılmak mümkündür.

4. Mesleki ünvan ve mesleki deneyim süresi gibi kriterler, uygulayıcılar arasında bazı sorunlarda görüş farkına neden olmuştur. Ancak meslekteki tecrübe arttıkça bu farkın azaldığı, çalışmamıza istatistiki tekniklerle de doğrulanmıştır.

5. Anket sorularına ilave olarak uygulayıcılardan enflasyon düzeltilmesi hakkındaki görüşlerinin yazılması da istenmiştir. Bildirilen görüşler birkaç grupta toplanabilir:

- enflasyon düzeltilmesinin yararlı bir uygulama olmasına karşın doğru bir zamanda başlatılmamış, gecikmiş bir düzenlemedir,
- uygulama amacına ulaşmadığı için devleti vergi kaybına uğratmaktadır
- düzeltme yıllık finansal tablolara yapılmalı ve gelir tablosunu da kapsamalıdır
- alt yapı tamamlanmalı ve basite indirgenmiş bir uygulama yürütülmelidir,
- vergi düzenlemeleri sık sık değiştiği ve net olmadığı için uygulamada karışıklığa yol açmaktadır,
- ihtiyari bir uygulama olmalı ve 1970 yılı düzeltmeye baz alınmamalıdır

Yukarıda özetlenen ve anket sorularının kapsamına alınmayan görüşler aslında uygulayıcıların sıkıntılarını açıkça ifade ettiği gibi, anket sorularına verilen cevapların da gerekçelerini ortaya koymaktadır.

⁷ Gerçek işletme verilerine dayanarak yapılan bir araştırmanın sonuçları için bakınız: ÖZKAN, Turgut, 'Enflasyon Muhasebesi Uygulamasının Firmaların Finansal Yapıları Üzerine Etkileri', Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı 15, Mayıs 2005, s.49-72

KAYNAKÇA

AKDOĞAN, Nalan, Enflasyon Muhasebesi, 2.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2004

AKDOĞAN, Nalan, ‘Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri ile Hakediş Tutarlarının 2004 Yılı Enflasyon Düzeltmesi ve Matrah Etkisi’, Yaklaşım Dergisi, Sayı 145, Ocak 2005, s.14-29

ACAR, Durmuş ve Osman TUNCAY, ‘Enflasyon Düzeltmesi ve Uygulama Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma’, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 26, Nisan 2005, s.80-94

KARAPINAR, Aydın, ve Rıdvan BAYIRLI, ‘Reel Olmayan Finansman Maliyetinin Hesaplanması’, Yaklaşım Dergisi, Sayı:144, Aralık 2004, s.28-34.

KARAPINAR, Aydın ve Figen ZAIİF, ‘Enflasyon Muhasebesinin Finansal Tablolar Analizine Etkisi’, Yaklaşım Dergisi, Sayı 26, Nisan 2005, s.80-94

ÖZKAN, Turgut, ‘Enflasyon Muhasebesi Uygulamasının Firmaların Finansal Yapıları Üzerine Etkileri’, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı 15, Mayıs 2005, s.49-72

ÖRTEN, Remzi ve Aydın KARAPINAR, Enflasyon Muhasebesi, Gazi Kitabevi, Ankara 2004

TUĞLU, Ali, ‘Enflasyon Düzeltmesinde Ayrılmamış Amortismanların Ayrılmış Gibi Kabul Edilmesi’, Yaklaşım Dergisi, Sayı:146, Şubat 2005, s.74-80.

UMAN, Nuri ve Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU, Enflasyon Muhasebesi, Alfa Basın Yayın Dağıtım, İstanbul 2004